

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ

Черчик Л.М., Черчик А.О.

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки,
м. Луцьк*

У дослідженні для визначення сутності фінансового ризик-менеджменту використано такі конкретнонаукові підходи: системний, інституційний, процесний та функціональний.

Кожен напрям в менеджменті найчастіше трактується з позиції функціонального підходу з акцентуванням на його особливостях і націленості на певний об'єкт управління. Так і фінансовий ризик-менеджмент можна розглядати як специфічний вид діяльності, спрямованим на запобігання або пом'якшення впливу негативних чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на результати діяльності підприємства. Це визначення доцільно взяти за основу і при використанні системного підходу до тлумачення цього складного поняття, а саме: фінансовий ризик-менеджмент – це сукупність взаємопов'язаних елементів системи управління ризиками, які формують єдине ціле, і направлені на управління фінансовими відносинами та потоками з метою запобігання чи зниження негативних впливів на результати діяльності підприємства. Зазначеними елементами є суб'єкт та об'єкт системи фінансового ризик-менеджменту, предмет, з приводу якого суб'єкт впливає на об'єкт, інструменти та ресурси, які при цьому використовуються. Система фінансового ризик-менеджменту – відкрита, отже є вхід (чинники зовнішнього та внутрішнього середовища, які ідентифіковані як фінансові ризики) та вихід – отримані результати, управлінські рішення щодо подолання негативної фінансової ситуації.

З позиції інституційного підходу фінансовий ризик-менеджмент – це сукупність підходів, методів, важелів та прийомів, які дають змогу прогнозувати можливість настання несприятливих подій та ситуацій, обґрунтувати заходи щодо запобігання або уникнення ризику неефективних витрат або втрат фінансових ресурсів підприємства. Основними *інструментами* фінансового ризик-менеджменту є фінансова стратегія, фінансова політика, тактика, планування, прийоми, методи та засоби їх реалізації.

З позиції процесного підходу, фінансовий ризик-менеджмент – це сукупність дій, націлених на фінансове забезпечення таких умов діяльності підприємства, які дозволять реалізувати поставлені цілі розвитку і отримати очікувані результати, мінімізувавши витрати та передбачивши можливі втрати у процесі управління. Як процес фінансовий ризик-менеджмент включає такі етапи: формування попередньої концепції розвитку підприємства, аналіз стратегічного середовища, прогнозування зміни основних його чинників, діагностику ймовірності банкрутства, обґрунтування блоку фінансових цілей та фінансової стратегії як такої, що підтримує загальнокорпоративну стратегію розвитку підприємства, фінансове планування, фінансовий контроль.